

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
OPĆINA NOVO SARAJEVO
JU OSNOVNA ŠKOLA „GRBAVICA“
71 000 Sarajevo, Grbavička br.14, tel./fax:00387 33 651 337 (sekretar),
661 – 278 (direktor); e-mail: osgrbavica1@hotmail.com;

Broj: 06-971-1/23

Datum: 27.2.2023.

**IZVEDBENI PLAN I PROGRAM
EKSKURZIJA UČNIKA/CA IX /devetog/ RAZREDA
ODJELJENJE IX-1 I IX-2
ŠKOLSKA 2022./2023. GODINA**

Na osnovu Člana 41. Odjeljak B PRAVILNIKA O ORGANIZACIJI IZLETA, STUDIJSKIH POSJETA, EKSKURZIJA, KAMPOVANJA/LOGOROVANJA, DRUŠVENO KORISNOG RADA, ŠKOLE U PRIRODI I DRUGIH OBLIKA ODGOJNO-OBRZOZNOG RADA U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI („Sl.novine Kantona Sarajevo“ broj 11-03/02-02-13895/22 od 7.aprila 2022. .godine) sačinjen je Izvedbeni plan i program za učenike/ce IX /devetog/ razreda za ekskurziju.

Varijanta D: Sarajevo – Travnik – Sanski Most – Bosanska Krupa – Bihać – Mrkonjić Grad – Jajce – Sarajevo u periodu od 3 radna/nastavna dana (od 31.5.2023. do 2.6.2023. godine).

Na osnovu Člana 3. Tačka h) Pravilnika Izvedbeni plan i program predstavlja dokument kojim se operativno razrađuju oblici odgojno-obrazovnog rada sa jasno razrađenim bitnim elementima, kao što su: ciljevi, zadaci, sadržaji i metode realizacije određenog odgojno-obrazovnog oblika rada, nosioci predviđenih sadržaja i aktivnosti, planirani obuhvat učenika, vremenski okvir, putni pravci sa konačnim odredištem, te drugi bitni elementi za realizaciju.

Na osnovu Člana 41. stav (1) Pravilnika Sadržaj Izvedbenog plana i programa:

a) odgojno-obrazovne ciljeve i zadatke

b) sadržaje, metode i sredstva kojima se postavljeni ciljevi ostvaruju

c) nosioci predviđenih sadržaja i aktivnosti

d) planirani obuhvat učenika

e) dužina trajanja

f) planirani putni pravci i planirana destinacija

g) opis prijevoza, ugostiteljskih usluga i drugih usluga

h) odredbe o upravljanju rizicima realizacije

i) planiranje cijena usluge odnosno finansijski okvir

j) tehnička organizacija

k) način finansiranja po kategorijama učenika

a) Odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci

Prema Članu 8. Stav (2) Pravilnika Ciljevi oblika odgojno-obrazovnog rada iz stava (1) ovog člana su raznovrsni i složeni, u društvenom pogledu su prioritetni i veoma odgovorni, a dijele se na:

a) opće:

1) odgojne,

2) obrazovne i

- 3) funkcionalne odnosno praktične.
- b) posebne odnosno specifične, usmjerene prije svega na usvajanje dijela nastavnog plana i programa kroz:
- 1) neposredno upoznavanje sa pojavama i odnosima u prirodi i društvenoj sredini,
 - 2) upoznavanje sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima Bosne i Hercegovine, odnosno drugih država u kojima se realizuju pojedini oblici odgojno-obrazovnog rada,
 - 3) sticanje znanja o kulturnom naslijeđu, obrazovnim i privrednim dostignućima koja su u vezi sa djelatnošću škole,
 - 4) posjetu spomenicima svjetske kulture,
 - 5) rekreativno-zdravstveni i socio-psihološki razvoj učenika.
- Odgojni ciljevi iz člana 8. Pravilnika stav (2) tačka a) alineja 1) se odnose na sticanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje valjanih moralnih shvatanja i usvajanje kulturnog ponašanja, a prvenstveno utiču na voljnu aktivnost učenika, snaže je vrlinama i usmjeravaju prema društveno korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.
- Obrazovni ciljevi iz člana 8. Pravilnika stav (2) tačka a) alineja 2) se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja oblika odgojno-obrazovnog rada, koji zahtijevaju izučavanje, razumijevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticanja slobodnih aktivnosti učenika.
- Odgojni i obrazovni ciljevi se uzajamno uslovljavaju i zajednički ostvaruju. Odgoj ima snažnu obrazovnu funkciju, a obrazovanje značajnu odgojnju ulogu.
- Funkcionalni odnosno praktični ciljevi iz člana 8. Pravilnika stav (2) tačka a) alineja 3) obuhvataju sticanje umijeća, sposobnosti, radnih navika i iskustva koja se mogu primijeniti u neposrednoj životnoj praksi i ogledaju se kroz posebne zadatke da kod učenika razviju moć zapažanja i upoređivanja, zaključivanja i dokazivanja, apstrakcije i konkretizacije, analize i sinteze s namjerom da se kod učenika probudi smisao za uviđanje bitnih detalja i odnosa, uzročno-posljedičnih veza i funkcija, da se pojača radozonalost, istraživački duh, mašta i kritičnost, razvijanje voljne i stvaralačke aktivnosti učenika.
- Funkcionalni ciljevi iz stava (4) ovog člana su bitan uslov za postizanje obrazovnih i odgojnih ciljeva iz stava (19 i (2) ovog člana).

Zadaci

Prema članu 10. Pravilnika zadaci predstavljaju konkretizaciju ciljeva, koji se ostvaruju realizacijom sadržaja Izvedbenih planova i programa svih oblika odgojno-obrazovnog rada koji su predmet ovog pravilnika, a dijele se na opće i specifične odnosno pojedinačne zadatke.

Opći zadaci su:

- a) materijalni (sticanje znanja, vještina i navika),
- b) odgojni (svestran odgoj) i
- c) formalni (fizički i psihički razvoj).

Specifični odnosno pojedinačni zadaci su:

- a) proučavanje objekata i fenomena u prirodi,
- b) razvijanje interesovanja za prirodu i izgrađivanje ekoloških navika,
- c) upoznavanje načina života i rada stanovnika pojedinih krajeva,
- d) razvijanje pozitivnog odnosa prema:

- 1) nacionalnim vrijednostima,
- 2) kulturnim i estetskim vrijednostima,

- 3) sportskim potrebama i navikama,
 - 4) pozitivnim socijalnim odnosima,
 - 5) shvatanju značaja zdravlja i zdravog stila života,
 - 6) kulturno-historijskom naslijeđu Bosne i Hercegovine.
- e) podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja,
 - f) osposobljavanje učenika za ostvarivanje osnovnih ljudskih potreba izvan porodice i
 - g) upoznavanje sa novim tehničkim i tehnološkim dostignućima iz oblasti struke koja se izučava u školi.
- b) Sadržaji:

Prema članu 11. Pravilnika Sadržaji ovih oblika odgojno-obrazovnog rada realizuju se na osnovu Izvedbenih planova i programa i kao takvi prate sve vidove učenikovog ispoljavanja, pa samim tim predstavljaju solidnu osnovu i jake podstreke za ostvarivanje svih ciljeva iz člana 8. Pravilnika i mnogih ciljeva sa područja moralnog, radnog, intelektualnog, estetskog i uopće humanističkog odgoja.

Metode predstavljaju način ostvarivanja ciljeva.

Steći će znanje iz više nastavnih oblasti kao što su: historija, geografija, umjetnost, sport... . Ekskurziju odlikuje istraživački karakter i objedinjavanje mnoštva organizacionih i metodičkih radnji. To podrazumjeva dobru pripremljenost učenika i nastavnika, posebno na području motivacije da se što više zapazi, sazna, zabilježi i upamti.

Odgodno-obrazovna svrha ekskurzije ogleda se u neposrednom opažanju i potpunom doživljaju stvarnosti i na taj način se stiču dublja i trajnija znanja, te ublažavaju negativne posljedice verbalističke nastave. Ovakvo putovane će svakako pozitivno djelovati na socio-psihički razvoj učenika.

c) Nosioci realizacije predviđenih aktivnosti

Nosioci realizacije svih aktivnosti su stručni vođa puta, razrednici odjeljenja IX-1 i IX-2, nastavnici (stručni saradnici – praktičari) i predstavnici turističke agencije. Ekskurzija mora zadovoljiti minimalne zahtjeve putovanja. Te zahtjeve treba obezbjediti kroz sveobuhvatnu stručni i tehničku pripremu, a sve u skladu sa Pravilnikom.

Posebnu pažnju treba obratiti na bezbjednost kao nezaobilazan zahtjev u organizaciji i realizaciji, a podrazumjeva poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku organizacije i realizacije. U tu svrhu treba posebno naglasiti sve odredbe Etičkog kodeksa kojih se moraju podržavati svi učesnici u ekskurziji.

d) Planirani obuhvat učenika

Planirani obuhvat učenika/ca IX razreda za školsku 2022./2023. godinu, odjeljenje IX-1 i odjeljenje IX-2, ukupno 45 učenika/ca. Roditelji će prije putovanja dostaviti Izjave/Saglasnost roditelja za putovanje, odnosno odlazak na ekskurziju, kao i potpisati Ugovor kojim im se određuju obaveze prema njihovoј djeci, odnosno izmirenju dugova prema Agenciji.

e) Dužina trajanja

Ekskurzija će trajati ukupno 3 radna i nastavna dana (tri dana i dva noćenja). Ekskurzija bi se trebala realizirati u terminu od 31.5.2023. do 02.6.2023. godine, dakle srijeda, 31.5.2023., četvrtak, 1.6.2023. i petak, 2.6.2023. godine u Bosni i Hercegovini po konačnom odredištu.

f) Planirani putni pravci i planirana destinacija:

Planirani putni pravci:

1. PRVI DAN Termin i program putovanja: 31.05.2023. SARAJEVO – TRAVNIK – SANSKI MOST – BOSANSKA KRUPA – BIHAĆ

Polazak iz Sarajeva u jutarnjim satima. Vožnja u pravcu Travnika, Sanskog Mosta i Bosanske Krupe. Kraća zadržavanja u pomenutim gradovima, uz obilaske muzeja, tvrđava i vodopada Blihe. Ručak. U večernjim satima dolazak u Bihać. Smještaj u hotel. Večera. Zabava. Noćenje.

2. DRUGI DAN Termin i program putovanja: 1.6.2023. odredište – BIHAĆ – JAPODSKI OTOCI – ŠTBAČKI BUK Doručak. Nakon čega slijedi vožnja prema Japodskim otocima. Po dolasku slijedi plovidba Unom. Ručak. Nakon čega slijedi vožnja prema NP Una, posjeta Štrbačkog buka i Japodskih otoka. Povratak u Bihać. Večera. Zabava. Noćenje.

3. TREĆI DAN Termin i program putovanja: 2.6.2023. odredište BIHAĆ – MRKONJIĆ GRAD – JAJCE – SARAJEVO Doručak. Odjava iz hotela. Polazak prema Jajcu uz kraća zadržavanja. Nastavak putovanja prema Jajcu. Po dolasku obilazak kulturno-historijskih spomenika u Jajcu. Ručak. Nastavak putovanja prema Sarajevu. Dolazak u večernjim satima. Kraj programa.

g) Opis prijevoza, ugostiteljskih usluga i drugih usluga

Minimalni zahtjevi putovanja prema članu 63. Pravilnika:

Stav (1) Putovanje zauzima značajno mjesto u realizaciji ekskurzije, te je u tom smislu postoji obaveza de se obezbijede uslove za sigurno i udobno putovanje učesnika ekskurzije.

(2) Sigurno putovanje, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo ona prijevozna sredstava (vlastita prijevozna sredstva ili prijevozna sredstva u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika) u kojima su putnici i prtljag osigurani (putničko i zdravstveno osiguranje).

(3) Pri realizaciji putovanja moraju se koristiti autobusi odgovarajuće starosti, tehnički ispravni i pregledani, pod uslovom da njima upravljaju lica, koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu profesionalne obučenosti i kompetentnosti i za koja Agencija školi dostavi pisane dokaze o psihofizičkoj sposobnosti za upravljanjanje autobusom (tehografske trake za prethodna dva dana), za vozače koji su angažavani za prijevoz učesnika ekskurzije.

(4) Zahtjevi u pogledu starosti autobusa (kao najčešće korištenog sredstva za prijevoz učenika) su sljedeći:

a) za putovanje na teritoriji Bosne i Hercegovine moraju se koristiti autobusi koji nisu stariji od dvanaest godina.

(5) Zahtjevi u pogledu tehničke ispravnosti autobusa podrazumijevaju obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o tehničkim pregledima autobusa koji se koriste za putovanje (redovni tehnički pregledi u posljednjih šest mjeseci i tehnički pregled obavljen ne ranije od pet dana prije putovanja).

(6) Zahtjevi u pogledu udobnosti podrazumijevaju obavezu Agencije i škole da osiguraju potreban broj sjedišta u autobusu ili putničkom motornom vozilu.

Stav 8. Direktor ima obavezu obustave početka putovanja, ako nisu ispunjeni svi uslovi u skladu sa ovim pravilnikom, te ako utvrdi da prijevozno sredstvo nema dokaze o ispunjavanju navedenih uslova u pogledu

tehničke ispravnosti, potrebnog broja sjedišta i odgovarajuće udobnosti, kao i u slučaju kada je očigledno da je vozač u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban sigurno upravljati vozilom (alkoholiziranost, umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) o čemu će obavijestiti odgovorno lice Agencije, Ministarstvo obrazovanja i nauke i nadležni organ Ministarstva unutrašnjih poslova.

Minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga prema članu 65. Pravilnika su:

(1) Ugostiteljske usluge u realizaciji ekskurzije predstavljaju bitan segment za kvalitetnu realizaciju, te je, u tom smislu, obaveza škole da, prilikom ugoveravanja putovanja upravlja eventualnim rizicima smještaja odnosno prehrane, te obezbijedi uslove za siguran i udoban boravak i prehranu učesnika.

(2) Ugostiteljske podrazumijevaju usluge pravnih lica (koji ispunjavaju uslove za bavljenje ugostiteljskom djelatnošću) u svrhu pripremanja hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i posluživanje pića i napitaka u objektu i izvan objekta, te pružanja smještaja u objektima na način predviđen zakononi i propisima koji ureduju tu oblast.

(3) Siguran boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo one smještajne i ugostiteljske objekte koji zadovoljavaju određene standarde u smislu kvaliteta usluga smještaja, prehrane i posluživanja napitaka, sa posebnim osvrtom na visok kvalitet ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih zahtjeva u pogledu pripremanja hrane i napitaka i smještajnih sadržaja.

(4) Ugodan boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o kvalitetu smještajnih i ugostiteljskih usluga objekata (kategorizacija objekta), u kojima je planiran smještaj i ishrana učesnika (posluživanje hrane/napitaka u objektu i u prijevoznom sredstvu), u toku realizacije određenog oblika odgojno-obrazovnog rada.

(5) Učenici ne mogu biti posjetioci objekata i ustanova, te korisnici smještajnih i ugostiteljskih objekta koji u svojim sadržajima nude usluge suprotne načelima i ciljevima odgojno-obrazovnog rada (učenici ne mogu biti posjetioci predstava odnosno korisnici usluga smještajnih/ugostiteljskih objekata koji prikazuju/pružaju sadržaje neprimjerene uzrastu odnosno psihofizičkom razvoju djeteta/učenika).

(6) Škola je obavezna, prilikom ugoveravanja, zahtijevati od Agencije da osigura postupanje odgovornih lica u smještajnim i ugostiteljskim objektima (u svim oblicima odgojno-obrazovnog rada koji uključuju pružanje tih usluga) u smislu zabrane posluživanja alkoholnih pića i drugih opijata učesnicima, te posjete sobama drugih lica koja se ne nalaze na spisku učesnika (spisak dostavlja Agencija i škola) određenog oblika odgojno-obrazovnog rada.

h) Odredbe o upravljanju rizicima realizacije

Imajući u vidu činjenicu da je odgojno-obrazovni rad složen proces, planski organizovan i vođen, u kojem učesnici usvajaju znanja, stiču vještine i navike, psihički se razvijaju i svestrano se odgajaju, škola je obavezna preventivno postupati preuzimanjem niza sigurnosnih mjera kako bi povećan rizik, kao bitna karakteristika ekskurzije, bio sveden na razumno mjeru, odnosno minimum. Preventivno postupanje predstavlja niz planskih aktivnosti usmjerenih na povećanje sigurnosti svih sudionika uključenih u ekskurziju, a ogleda se u:

- pravovremenom upoznavanju roditelja / staratelja učenika sa ekskurzijom koja je planirana Godišnjim programom rada škole;
- prijavljanjem pismene saglasnosti roditelja / staratelja kojim se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika u ekskurziji;
- planskom upoznavanju učenika i roditelja / staratelja sa etičkim kodeksom (društveno prihvatljiva pravila

- ponašanja), na časovima odjeljenske zajednice, odnosno na roditeljskim sastancima;
- upoznavanju učenika sa pravilima sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i svih oblika nasilja sa posebnim osvrtom na vršnjačko nasilje;
- zaštitnim mjerama od odlaska učesnika na neprikladna mjesta;
- edukaciji učenika sa ciljem aktivnog doprinosa učenika u procesu realizacije ekskurzije;
- obavezi škole da pored vođe putovanja, odredi i po jednog pratioca zaposlenika škole na svakih najmanje 15, a najviše 20 učenika;
- obavezi roditelja / staratelja da blagovremeno upoznaju nosioce aktivnosti organizacije i realizacije ekskurzije o zdravstvenom stanju i sklonostima njihove djece, odnosno učenika;
- obavezi škole i Agencije da osiguraju visok kvalitet usluga prijevoza, smještaja, ishrane te drugih usluga u sklopu turističkog paket/aranžmana;
- obavzi sa svim učesnicima ugovri putničko i zdravstveno osiguranje, i
- obavezi upoznavanja svih sudionika sa preporukama Ministarstva zdravstva o postupanju u slučajevima da dođe do razboljevanja učesnika u toku putovanja i boravka u turističkom mjestu.

i) Planiranje cijena usluge odnosno finansijski okvir

Finansijski okvir – do 300,00 KM

j) Tehnička realizacija:

Tehnička priprema podrazumjeva radnje organizacije i realizacije, a naročito:

- a) donošenje odluke o vrsti postupka koji će se provoditi za odabir najpovoljnije ponude shodno Zakonu o javnim nabavkama, najmanje tri ponude;
- b) aktivnosti formiranja Komisije i provođenja procedure odabira Agencije koja će pružiti tehničku podršku pri konkretnoj realizaciji konkretnog odgojno-obrazovnog rada;
- c) pripremne aktivnosti zaključivanja ugovora o angažmanu agencije, usuglašavanje Izvedbenih planova i programa sa cijenama Agencije;
- d) pripremne aktivnosti na realizaciji usvojenog Izvedbenog plana i programa određenog oblika odgojno-obrazovnog rada;
- e) program putovanja, te opće uslove putovanja;
- f) usuglašavanje programa putovanja i općih uslova putovanja sa Zakonom o turističkoj djelatnosti, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i odredbama ovog Pravilnika;
- g) konsultacije sa ciljem potpune ukjučenosti i obaviještenosti roditelja o svim ponuđenim sadržajima, posebno u smislu izbora mesta realizacije i kompletног aranžmana;
- h) utvrđivanje i upoznavanjem sa vremenskim okvirom, odnosno terminima (polazak, dolazak, boravak, povratak);
- i) vremenski okvir odgovornosti nosioca aktivnosti, Agencije i zaposlenika škole uključenih u realizaciju ekskurzije;
- j) prikupljanje podataka o organizaciji, kategorijama i uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika, kvalitetu uslugu turističkog vodiča i drugih lica koja će tumačiti planirane odgojno-obrazovne sadržaje;
- k) aktivnosti usmjerenе na prikupljanje dokumentacije neophodne za putovanje (police putničkog i zdravstvenog osiguranja, te razne potvrde i druga dokumentacija neophodna za realizaciju turističkog

paket/aranžmana);

- l) poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije oblika odgojno-obrazovnog rada;
- m) ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obavještavanja roditelja o ovim oblicima odgojno-obrazovnog rada, te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika i
- n) druge obaveze, uvažavajući specifičnost ekskurzije.

k) Način finansiranja po kategorijama učenika:

Roditelji osiguravaju sredstva za finansiranje učešća svoje djece / učenika, koja podrazumjevaju sve troškove neophodne za učešće u ekskurziji, kao i troškove koji podrazumjevaju naknadu štete prouzrokovane nemarnim ponašanjem učenika. Eventualne donacije / prikupljena novčana sredstva se usmjeravaju za finansiranje ekskurzije / jednog dijela ekskurzije učenika/ca slabijeg imovinskog stanja. Također, u ponudi od Putničke agencije zahtjevati i određene pogodnosti za učenike/ce (gratis), nastavnike/ce i roditelje (plaćanje na rate, karticom). Prema članu 42. Pravilnika obaveza usklajivanja pojedinih elemenata iz Izvedbenog plana i programa sa cijenama turističkih/putničkih agencija i zahtjevima roditelja/staratelja učenika/ca.

l) Ostalo

Tokom realizacije ekskurzije posbnu pažnju treba obratiti na:

- informisanje roditelja;
- dnevnik rada;
- evidentiranje bitnih podataka.

Po završenoj ekskurziji, na prvoj narednoj sjednici Nastavničkog vijeća, vođa ekskurzije će podnijeti izvještaj o realizaciji ekskurzije.

Izvedbeni plan i program sačinili:

razrednici Mirna Idriz i Vedran Ravlić

DIREKTOR ŠKOLE
.....
/SEDIN KAMENJAŠ/